



**KANCELARIA  
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI  
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 12 maja 2022 r.

BADK.DPK.133.61.2022

|                  |  |
|------------------|--|
| <b>P10-27/22</b> | Data wpływu petycji 7 kwietnia 2022 r.                 |
|                  | Data sporządzenia informacji o petycji 10 maja 2022 r. |

**ULGOWE PRZEJAZY ŚRODKAMI PUBLICZNEGO  
TRANSPORTU ZBIOROWEGO**

**TEMAT**

**OBJĘCIE ULGĄ NA PRZEJAZDY POCIĄGAMI OSOBOWYMI ORAZ  
AUTOBUSAMI W KOMUNIKACJI ZWYKŁEJ, NA PODSTAWIE  
IMIENNYCH BILETÓW MIESIĘCZNYCH  
OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, CAŁKOWICIE NIEZDOLNYCH  
DO SAMODZIELNEJ EGZYSTENCJI**

**WNOSZĄCY PETYCJE:** petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

**PRZEDMIOT PETYCJI:**

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, celem objęcia ulgą na przejazdy kolejną w pociągach osobowych oraz autobusami w komunikacji zwykłej, na podstawie imiennych biletów miesięcznych osób niepełnosprawnych, całkowicie niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

**UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:**

Autorka petycji wskazała, że ulga na przejazdy w pociągach osobowych oraz autobusami komunikacji zwykłej, na podstawie imiennych biletów miesięcznych przysługuje jedynie osobom niewidomym. Dalej autorka poniosła, że osoby niepełnosprawne – niezdolne do samodzielnej egzystencji nie są osobami, które przebywają i muszą przebywać wciąż i wyłącznie w domu pod opieką opiekunów. Niejednokrotnie są to osoby pracujące w zakładach pracy chronionej czy też korzystające z programów wsparcia, w ramach których muszą codziennie dotrzeć do zakładu pracy czy też ośrodka wsparcia. Świadczenia otrzymywane przez takie osoby, jak i wynagrodzenie za pracę są na tak niskim poziomie, że zakup biletu miesięcznego imiennego w pełnej cenie stanowi dla nich bardzo duże obciążenie budżetu domowego.

**STAN PRAWNY:**

**Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego** (Dz. U. z 2018 r. poz. 295) w **art. 4 ust. 1** stanowi, że do ulgi 49% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych, są uprawnione osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji, z wyjątkiem osób określonych w ust. 1a. Wskazany przepis w **ust. 1a** stanowi, że do ulgi 93% przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego w pociągach osobowych oraz autobusowego w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, są uprawnione osoby niewidome uznane za niezdolne do samodzielnej egzystencji.

**DZIAŁANIA POWIĄZANE:**

Sejmowa Komisja do Spraw Petycji na 70. posiedzeniu 30 czerwca 2021 r. rozpatrzyła petycję (BKSP-144-IX-303/21) w zakresie ulg przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego dla osób niepełnosprawnych. Autor petycji wnosił o ujednoczenie ulgi, zniesienie różnorodności ulg i dzielenie inwalidztwa. Motywował, że rozbieżności są niesprawiedliwe.

Ulga powinna być jedna lub dwie, niepełnosprawni powinni być aktywni itd.

Biuro Analiz Sejmowych sporządziło opinię prawną o przedmiocie petycji. We wnioskach BAS stwierdziło, że prawa osób niepełnosprawnych są gwarantowane przez Konstytucję, że prawodawca powinien przyjąć rozwiązania optymalne z punktu widzenia potrzeb obywateli, będących osobami niepełnosprawnymi, uwzględniając przy tym środki finansowe, jakimi dysponuje. Przedstawiając postulaty petycji poseł Małgorzata Prokop-Paczkowska wskazała, że obowiązujące ulgi respektują zróżnicowanie w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności. Podniosła także, że Komisja rozpatrywała już podobną petycję i wówczas uznano, że sposób przyznawania ulg, czyli właśnie różnicowanie w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności, jest bardziej sprawiedliwy. Pani poseł przedstawiła też informację przesłaną przez Rafała Webera, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Infrastruktury, który podniósł, że zmiana systemu w zakresie beneficjentów i wymiaru ulg ustawowych nie powinna odbywać się kosztem odbierania przywilejów osobom już uprawnionym. Bowiem w petycji wnoszono, aby ci, którzy mają 90% czy większe ulgi, mieli je zmniejszone, dla tego wyrównania, do 75%. Pani poseł zarekomendowała pozostawienie petycji bez dalszego biegu.

W sprawie wypowiedziała się Beata Stanibuła – z Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, która poinformowała, że Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej stoi na stanowisku, że obecne ulgi nie są adekwatne do rzeczywistych potrzeb. Natomiast są też bardzo zróżnicowane w nieuzasadniony sposób, że nie daje to poczucia sprawiedliwości. Szczególnie niezrozumiały jest fakt, że ta sama osoba, która korzysta z ulgi w jednym pociągu o danej wartości, to w innym pociągu już ta ulga, nie wiadomo dlaczego, może mieć inną wartość. Zatem kwestia regulacji systemu ulg dla osób z niepełnosprawnościami w ocenie resortu wymaga uproszczenia i uporządkowania. Jednocześnie resort stoi na stanowisku, że to uporządkowanie powinno nastąpić po przeprowadzeniu reformy systemu orzeczniczego. Aktualnie procedowany jest nowy system orzeczniczy, który stworzy lepsze możliwości w zakresie precyzyjnego określania potrzeb, wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Odnosnie prowadzonych prac wskazano, że jesienią, być może na przełomie września i października, zostanie przedstawiona nowa ustawa o orzekaniu o niepełnosprawnościach i będzie zostanie skierowana do Sejmu. W konkluzji przedstawicielka Biura Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych podkreśliła, że ministerstwo pozytywnie ocenia tę petycję, ponieważ system ulg niewątpliwie wymaga uporządkowania. Jednocześnie podkreśliła, że powinno to zostać poprzedzone wprowadzeniem nowego systemu orzeczniczego<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/biuletyn.xsp?sknrn=PET-70>

Komisja zdecydowała o wystąpieniu z dezyderatem do Prezesa Rady Ministrów w sprawie będącej przedmiotem petycji<sup>2</sup>.

W dezyderacie nr 160 z 6 października 2021 r. sejmowa Komisja do Spraw Petycji zwróciła się do Prezesa Rady Ministrów o przygotowanie propozycji zmian w zakresie uproszczenia systemu ulg, uzależnionych od stopnia niepełnosprawności. Komisja poprosiła o uwzględnienie przy tym zakładanych i zapowiadanych zmian w systemie orzecznictwym<sup>3</sup>.

#### **INFORMACJE DODATKOWE:**

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich – Stanisław Trociuk pismem z 30 sierpnia 2021 r. zwrócił się do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej z prośbą o przedstawienie informacji o aktualnym stanie prac nad reformą systemu orzecznictwa o niepełnosprawności.

W odpowiedzi z dnia 22 września 2021 r. Paweł Wdówik – Sekretarz Stanu w MRiPS, Pełnomocnik Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych poinformował, że prowadzone są prace analityczno-legislacyjne nad koncepcją utworzenia jednolitego systemu orzecznictwa o niepełnosprawności. Budowa nowego systemu zakłada bowiem przeprowadzenie konsolidacji dotychczas funkcjonujących systemów orzecznictwa dla celów rentowych, pozarentowych i edukacyjnych, w taki sposób, aby orzekanie o niepełnosprawności miało charakter kompleksowy i w pełni zintegrowany, zgodny z postanowieniami Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169), która umieszcza kwestię niepełnosprawności w kręgu praw człowieka i rozwoju współczesnego społeczeństwa<sup>4</sup>.

Do dnia sporządzenia niniejszego materiału do petycji nie został opublikowany rządowy projekt ustawy o zmianie w systemie orzecznictwym, który był wzmiankowany na wyżej opisanym posiedzeniu sejmowej Komisji do Spraw Petycji w dniu 30 czerwca 2021 r.

OPRACOWAŁA

Joanna Maria Leśniarek

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

<sup>2</sup> [https://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjR-fPErsX3AhX3RvEDHR8XDZgQFnoECBUQAQ&url=http%3A%2F%2Forka.sejm.gov.pl%2Fopinie9.nsf%2Fdok%3FOpenAgent%26pet\\_d160&usg=AOvVaw3XME9ZWpP2axro\\_zp6fwKC](https://www.google.pl/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjR-fPErsX3AhX3RvEDHR8XDZgQFnoECBUQAQ&url=http%3A%2F%2Forka.sejm.gov.pl%2Fopinie9.nsf%2Fdok%3FOpenAgent%26pet_d160&usg=AOvVaw3XME9ZWpP2axro_zp6fwKC)

<sup>3</sup> <https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/biuletyn.xsp?sknr=PET-81>

<sup>4</sup> <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/jak-wygladaja-prace-nad-reforma-systemu-orzecznictwa-ws-niepelnosprawnosci-mrips-odpowiada>